

کارشناسانه

درگفت و گو با دکتر حمید صادقیان، دکترای روان‌شناسی خانواده مطرح شد

فرزندآوری، حفظ سرمایه اجتماعی است

● **ملیحه جهانبخش** | یکی از برهه‌های حساسی که زنان، امروزه در جامعه با آن روبه‌رو می‌شوند؛ حفظ موقعیت شغلی و جایگاه اجتماعی و در عین حال تشکیل خانواده و فرزندآوری است. برخی بر این باور هستند که ازدواج و فرزندآوری هیچ‌گونه منافاتی با رشد و پیشرفت زنان در جامعه ندارد و برخی نیز آن را در تعارض با رشد فردی و حفظ موقعیت‌های اجتماعی تلقی می‌کنند. به ویژه وقتی تعداد فرزندان بیش از یکی باشد. درباره ابعاد این موضوع با حمید صادقیان، دکترای روان‌شناسی خانواده، گفت‌وگویی داشتیم که در ادامه می‌خوانید.

● یک سرمایه گذاری بلندمدت

این روان‌شناس خانواده معتقد است که زنان در شرایطی که می‌خواهند بین مادر شدن و ادامه فرصت‌های شغلی و اجتماعی تصمیم بگیرند باید به یک پرسش مهم پاسخ دهند و از خود بپرسند که کدام یک سود و فایده بیشتری دارد؟ صادقیان با اشاره به ذات انسان که به دنبال سودآوری و رشد بیشتر است، به مسئله سرمایه‌گذاری در زندگی می‌پردازد و می‌گوید: فرزندآوری یک سرمایه‌گذاری بلندمدت است. آورده‌ای که به لحاظ روحی و روانی در زمان پیری بیشتر از منافع شغلی هر انسانی به آن نیازمند است. آنچه که فرزند به ما می‌دهد شور، نشاط، احساس مفید بودن است و وقتی کسی احساس مفید بودن می‌کند از لحاظ بدنی نیز سالم‌تر و انگیزه بیشتری دارد.

او در ادامه می‌افزاید: چنین فردی ضریب ایمنی و امیدواری بیشتری هم دارد و فرزندان نه تنها این موارد را ایجاد می‌کنند بلکه پشتیبان والدین هستند. ما با فرزندان تبادل فکری، عاطفی و حمایتی داریم و این فرزند خود در آینده صاحب نسل می‌شود و گستردگی خانواده را ایجاد می‌کند. و دقیقاً زمانی انسان با این مسئله مواجه می‌شود که در دوران بازنشستگی و کهنسنت، از بچه‌ها و نونه‌هایش امید به زندگی و حیات می‌گیرد و می‌تواند شور و نشاط زندگی داشته باشد. بنابراین اگر بارویکرد سرمایه‌گذاری نیز به فرزندان نگاه کنیم، این مسئله اهمیت و ارزش بیشتری دارد.

● گذرا بودن موقعیت‌های اجتماعی

صادقیان در ادامه تصریح می‌کند: زمانی من کارمند می‌شوم، مدرکی را کسب می‌کنم و... این موضوع مقطعی است. کسب درآمد و موقعیت اجتماعی گذراست و بعد از گذر زمان این مسئله در دوران بازنشستگی به پایان می‌رسد و آنجاست که مامی مانیم و تنهایی! وزمانی که به حامی و همدم نیاز داریم هیچ کسی نیست. اتفاق تلخی که برای برخی از سالمندان رقم می‌خورد و فقط در خانه سالمندان باید از آن‌ها نگهداری شود.

● به مادر بودن افتخار کنند

این مشاور روان‌شناس خانواده به بعد دیگر فرزندآوری می‌پردازد و می‌گوید: از سویی دیگر در محیط‌های کاری و اداری و مشاغلی مانند معلمی، پزشکی و... که نیاز جدی به حضور خانم‌ها داریم باید به فکر حق مادر شدن برای این افراد نیز باشیم. جایی که باید در قانون گذاری پیش‌بینی شود. اینکه یک خانم هم معلم یا پزشک موفق باشد و هم بتواند فرزندآوری داشته باشد. صادقیان می‌افزاید: مثلاً دانشجویی که در حال درس خواندن است نباید به دلیل کسب مدرک یا رسیدن به شغل، فرزندآوری را به تأخیر بیندازد. در این مسئله باید در چند حیطة کار کرد یک نمونه در دوران بارداری است که مرخصی به موقع بدهند. پس از زایمان حداقل باید تا دو سالگی فرزند، به مادر فرصت بدهند که کنار فرزندش باشد. اگر در مجموعه‌ای کار می‌کنند که به مهد کودک نیاز است، این مکان را ایجاد کنند که مادر در کنار فرزند خود باشد.

وی در ادامه تأکید می‌کند: مادر این دو بعد باید کار کنیم که هم خانم‌ها در اجتماع حضور مؤثر خود را حفظ کنند و هم به مادر بودن افتخار کنند و فرزندان را سرمایه‌مادگار خود بدانند.

مریم قربان زاده، متولد ۱۳۵۹
 کارشناس ادبیات فارسی و
 کارشناسی ارشد تاریخ تشیع
 کتاب‌ها: روایت بی‌قراری،
 خاتون و قوماندان، دریادل،
 دیالوگ شهر بانو، بچه‌ها شهر،
 ورودی ۶۲، پس از ۱۰ سال و
 خیامی مصلح

همسر استاد و
 راهنمای من و حتی
 مشاور کتاب‌هایم
 است. تا حدی نظر
 ایشان را قبول دارم
 که اگر ۵۰۰ صفحه
 کتاب بنویسم و
 بگویند چاپ نکنم،
 آن کتاب را چاپ
 نخواهم کرد.

بچه‌ها با هم بزرگ می‌شوند

قربان زاده درباره نقش کمکی فرزندان به یکدیگر در محیط خانه و خانواده می‌گوید: بچه‌ها تا شش یا هفت سال اول زندگی نقش کمکی و حمایتی نداشته‌اند. ولی دوسه سال اخیر که بزرگ‌تر شده‌اند، خیلی کمک می‌کنند. با هم سرگرم هستند و به کارهای خانه کمک می‌کنند. برای هم وقت می‌گذارند و از هم مراقبت می‌کنند. خیلی همدل هستیم. حالا دیگر بخش کمک‌کننده بودن آن‌ها برای من به ثمر نشسته است. اگرچه بچه‌ها هر چه بزرگ‌تر می‌شوند، مسائلشان هم بزرگ‌تر می‌شود، ولی من و همسر هم در این سال‌ها بزرگ‌تر شدیم و رشد کردیم.

فرزند مانع نیست اگر نگاهتان مادی نباشد

این مادر نویسنده درباره صحبت‌های برخی از خانم‌ها که بر این باورند فرزند مانع پیشرفت و رشد فردی است، بیان می‌کند: فرزند داشتن مانع پیشرفت کردن یک خانم نمی‌شود، مگر اینکه در مسئله پیشرفت فقط مسائل مادی را در نظر داشته باشد. مادیات هم چیزی نیست که ماندگار باشد. فقط آرامش ظاهری است که جاودانه نیست. فرزند داشتن طراوت زندگی است. یک خانم ممکن است با یکسری سرگرمی‌ها تصور کند که طراوت زندگی‌اش را حفظ می‌کند، اما مراقبت، تربیت و مدیریت خانه و فرزندان امر سختی است که از عهده همه زن‌ها بر می‌آید. اگر خودشان را پیدا کنند و از این تعریف‌های مدرن که به نام امتیازات برای زن ساخته می‌شود خود را رها کنند و به اصل خود برگردند تازه متوجه می‌شوند طراوت روح و جان یک زن در ارتباط با بچه‌هایش معنا می‌گیرد. اما اغلب انسان‌ها این ویژگی را دارند که تا خودشان تجربه نکنند، باورش نمی‌شود. شبیه کسی که یک فرزند دارد و هر چه ۱۰ سال پیش به او می‌گفتم یک فرزند دیگر هم بیاور می‌گفت: دیر شده! و حالا که دیگر امکان فرزندآوری ندارد حسرت می‌خورد که کاش فرزند بیشتری داشت.

قربان زاده در ادامه می‌افزاید: کسی که بهترین سفرهای دنیا را رفته و بهترین لذت‌های دنیا را تجربه کرده است، یک روزی در تنهایی خودش حسرت حال و روز کسی را دارد که بچه‌هایش دورش جمع هستند. فرزند دار شدن تداوم لذت‌ها و آرامش است.